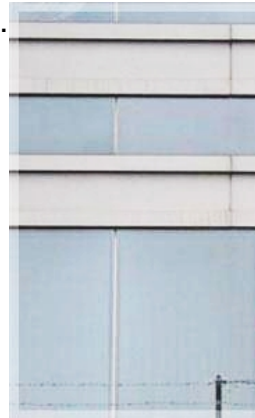

Trung Quốc càng mạnh càng ít bạo, càng giàu càng ít có chính trị.

Đó là nhận định mà giáo sư Diêm Học Thông, một chuyên gia quan hệ đối ngoại nổi tiếng của Trung Quốc, đưa ra trong cuộc diễn thuyết hội thảo tu này tại Washington. Tiến sĩ Diêm cũng chỉ ra rằng lãnh đạo Bắc Kinh tiếp tục chính sách liên kết để xây dựng quan hệ đối ngoại minh với các nước khác để cạnh tranh với Hoa Kỳ trong một thế giới đang biến đổi mà ông cho rằng đang dần xu hướng với sự trỗi dậy của Trung Quốc. Trong khi đó, thế lực nghị sĩ John McCain của Mỹ lại một lần nữa chỉ ra rằng Washington có lập trường cứng rắn hơn với Trung Quốc và nhiều vấn đề, tiếp tục đối đầu gián tiếp mà ông cho rằng vẫn đang tranh chấp quyền Biển Đông. Chính khách này là một cố vấn hàng đầu của Tổng thống Obama nói rằng chính quyền Obama cần phải đưa ra cho Trung Quốc một thông điệp rõ ràng là họ không thể “muốn làm gì thì làm.” Một quý vị nghe Duy Ái trình bày thêm chi tiết trong tiết mục Nhìn Về Á Châu sau đây.

Giáo sư Diêm Học Thông, Viện trưởng Viện Nghiên cứu Quan hệ Quốc tế Đổng nghiệp của Đại học Thanh Hoa, là một chuyên gia nổi tiếng của Trung Quốc về quan hệ quốc tế, đặc biệt là về quan hệ Mỹ-Trung. Cách nay khá lâu, từ năm 1998, ông đã viết sách báo nói về sự trỗi dậy hay quật khởi của Trung Quốc trong lúc giữ vai trò trách Bắc Kinh cần tránh né khái niệm này và cho rằng nay vẫn tiếp tục dùng cụm từ “phát triển hòa bình” để thay thế -- với mục đích làm giảm bớt sự nghi ngờ và lo âu của các nước khác trước tình trạng sức mạnh kinh tế và quân sự của Trung Quốc ngày càng gia tăng. Trong thời gian gần đây, ông Diêm Học Thông lại đưa ra một cái nhìn khác thu hút sự chú ý từ phía các nhà nghiên cứu về khái niệm “tình bạn không thật” (superficial friendship) để mô tả mối quan hệ thiêu thân giữa Hoa Kỳ và Trung Quốc. Ông lập luận rằng lãnh đạo hai nước có một quan hệ là đôi bên có một quan hệ hữu nghị thật sự, trong khi thực tế không phải như vậy. Ông cho rằng “sự không thật” này làm cho Bắc Kinh và Washington thường có phản ứng quá mức khi phía bên kia có những hành động không phù hợp với lợi ích của mình.

Ông Diêm Hß Thông gißi thích thêm nhß sau trong cußc đißn thuyßt hôm thß hai vßa qua (ngày 7 tháng 11, 2011) tại Quß Hòa bình Qußc tß Carnegie & Washington.

Ông nói: "Đôi bên cß tìm cách nói chuyßn mßt cách thân thißn, nói tßi hßp tác; trong khi trên thßc tß, đôi bên cß nh tranh vßi nhau đß tranh giành & nh hßng. Tôi không nghĩ rßng các nhà lßnh đßo Trung Qußc và các nhà hoßch đßnh chính sách Hoa Kß mußn cßnh tranh vßi nhau. Cß ông Hß Cßm Đào lßn ông Obama đßu mußn gißm bßt xung đßt và tăng cßng hßp tác. Hß mußn tránh xung đßt. Nhßng trên thßc tß đißu đó vßt khßi khß năng cßa hß. Bßi vì mßt khi sß chßnh lßch vß sßc mßnh đßc thu hßp, xßy ra xung đßt là mßt vißc không thß tránh đßc. Quy lußt khách quan là nhß vßy, ý chí chß quan không thß thay đßi đßc."

Tißn sß Diêm Hß Thông cho rßng Hoa Kß và Trung Qußc cßn nhßn rß thßc tß khách quan này đß tránh xßy ra nhßng tßnh tßnh sai lßm và cß gßng làm thß nào đß cho sß cßnh tranh gißa hai nßc mang tßnh chßt tßc cß thay vì tiêu cßc. Ông cũng cho rßng trong lúc Hoa Kß tißp tßc cßng cß các mßi quan hß đßng minh hißn cß và phát trißn nhßng mßi quan hß đßng minh mßi, Trung Qußc chß có hai nßc đßng minh là Bßc Trißu Tiên và Pakistan – Bßc Trißu Tiên là đßng minh trên gißy tß nhßng không có thßc chßt, trong khi Pakistan là đßng minh trên thßc tß nhßng không có hißp & cß. Ông nói thêm nhß sau:

"Trung Qußc ngày càng mßnh hßn nhßng bßn bè lßi ít đi. Trung Qußc ngày càng giàu hßn nhßng & nhßng chính trß lßi gißm bßt. Tôi không nghĩ rßng đây là mßt sß vißc bßt thßng. Và nßu Trung Qußc cß khßng khßng theo đßu i nguyên tßc phi liên kßt thì Trung Qußc không thß nào thay đßi tßnh trßng này."

Giáo sß Diêm Hß Thông hßi thúc các nhà lßnh đßo Trung Qußc tß bß chß trßng do cß lßnh tß Đßng Tißu Bình đß xßng tß mßy mßi năm qua và tìm cách cung cßp sß bßo đßm an ninh cho các nßc đßng minh đß cßnh tranh vßi Hoa Kß trong mßt thß gißi mßi mà ông cho là mßt thß gißi lßng cßc vßi quyßn chß đßo nßm trong tay Hoa Kß và Trung Qußc.

Khi đßc hßi vß vß tranh chßp Bißn Đßng, mà Trung Qußc gßi là Nam Hßi, tißn sß Diêm Hß Thông cho rßng vßn đß này trong ngßn hßn sß mßi ngày mßt nghißm trßng hßn. Lý do là vì các nßc nhß Vißt Nam, Philippines, & nß Đß và Nhßt Bßn đang theo đßu i chính sách đßi khßng vßi Trung Qußc mà Bßc Kinh không có cách nào đß làm cho hß tß bß chính sách này. Ông cho bißt thêm nhß sau:

"Các nhà lãnh đạo Trung Quốc phải đưa ra câu hỏi: 'Chúng ta có thể dùng tiền để mua tình bạn hay không. Nếu tiền bạn không có tác động chúng ta phải làm sao?' Tôi cho rằng tiền bạn sẽ ngày càng không có tác động đối với các nước láng giềng. Cho nên Trung Quốc phải nghĩ tới việc thiết lập quan hệ quân sự với các nước xung quanh. Tôi không cho rằng Trung Quốc có thể làm cho mọi nước láng giềng trở thành đồng minh quân sự của mình, nhưng có một số nước sẵn sàng làm đồng minh của Trung Quốc. Yêu cầu của họ thường xuyên báo Trung Quốc bác bỏ, chỉ vì Trung Quốc vẫn theo đuổi nguyên tắc phi liên kết."

Thường nghị sĩ Mß John McCain, trong khi đó, đã mời lên nêu lên tiếng thúc giục chính phủ Washington có lập trình công nhận rằng Trung Quốc vẫn nhiều vấn đề, từ các hoạt động gián điệp mở rộng cho tới vấn đề tranh chấp chủ quyền ở Biển Đông. Theo tin của Reuters, chính khách kể trên là nghị viên Thượng viện của Đảng Cộng hòa hôm thứ 3 (ngày 8 tháng 11, 2011) nói rằng chính phủ của Thượng nghị sĩ Barack Obama cần đưa ra một thông điệp rõ ràng cho Trung Quốc là họ không thể "muốn làm gì thì làm." Ông McCain cho rằng đòi hỏi chỉ quyền có tính chất hung hãn của Trung Quốc ở Biển Đông là "một số vi phạm đối với mọi nguyên tắc và từ do hàng hải trên vùng biển mà Hoa Kỳ từng phải tham chiến để bảo vệ." Tuy không hô hào Hoa Kỳ trực tiếp đối đầu với Trung Quốc, thường nghị sĩ McCain nói rằng Washington nên tấn công các mối quan hệ đồng minh của mình ở Á châu để làm "cái thế đứng đối với những tham vọng của Trung Quốc."

Tháng 6 vừa qua, thường nghị sĩ McCain nói rằng tình trạng căng thẳng trong Biển Đông là do giới lãnh đạo ở Bắc Kinh gây ra và Washington nên gia tăng sự hỗ trợ cho các nước Đông Nam Á để họ có thể phòng phó tốt hơn với cuộc diễn biến bất trắc.

Thường nghị sĩ McCain cho rằng: "Điêu làm cho tôi cảm thấy bất bình, và tôi cũng nghĩ rằng điếu đó cũng gây bất bình cho nhiều người trong quý vị -- đây, là những tuyên bố đòi chỉ quyền có tính chất thái quá của Trung Quốc ở Biển Đông -- luận cứ của những đòi hỏi này không hề có cơ sở nào trong luật pháp quốc tế; và những hành động ngày càng hung hãn mà Trung Quốc thể hiện hàng ngày đây để khẳng định các quyền mà họ tự cho là của mình, kể cả những hành động ở khu vực trong vòng 200 hải lý ngoài khơi các nước ASEAN, như là trường hợp gần đây trong các vụ việc riêng biệt liên quan tới Việt Nam và Philippines."

Thường nghị sĩ McCain cũng đề cập tới vấn đề chín vấn đề -- phía Việt Nam thường gọi một cách điếu uốt là đồ ng lồi bờ, mà Trung Quốc đưa ra đòi chỉ quyền của 80% vùng biển rằng lồi bờ chủ yếu dài từ phía đông của miền bắc Việt Nam cho tới phía tây của Philippines, và nói thêm rằng cách diễn giải của Trung Quốc về luật pháp quốc tế sẽ làm xói mòn các nguyên tắc lâu dài và

tự do hàng hải